

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/214/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205746
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613205746.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, proti žalovanému: Z. K., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX E., štátny občan SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: 1. Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, IČO: 42 264 154, zastúpený JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, Nám. Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, 2. ALIANCIA SPOTRBIATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY, so sídlom Mestská 271/11, 831 03 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 42353661, zastúpený JUDr. Vincentom Lechmanom, advokátom, Popradská 80, 040 11 Košice, v konaní o zaplatenie sumy 580,97 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 27. 02. 2014, č. k. 3C/333/2013-66 takto jednohlasne

rozhodol:

Mení rozsudok vo výrokoch o trovách medzi žalobcom a vedľajšími účastníkmi (IV. a V. výrok rozsudku) tak, že priznáva náhradu trov právneho zastúpenia každému vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej po 32,83 Eur s povinnosťou žalobcu zaplatiť na účet JUDr. Jozefa Kempa sumu 32,83 Eur a na účet JUDr. Vincenta Lechmana sumu 32,83 Eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa v predmetnej veci domáhal zaplatenia 580,97 Eur s prísl.. Do konania vstúpili vedľajší účastníci a obaja v zhode namietali uplatnenú náhradu škody ako modifikovanú zmluvnú pokutu, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve.

Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu v časti náhrady škody zamietol a vedľajším účastníkom priznal náhradu trov právneho zastúpenia po 65,65 Eur postupom podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Vychádzal zo zistenia, že vedľajší účastníci vstúpili do konania na strane žalovanej len v časti uplatnenej náhrady škody ako modifikovanej zmluvnej pokuty vo výške 321,44 Eur. Z dôvodu, že obidvaja vedľajší účastníci na strane žalovanej mali plný úspech v časti náhrady škody, súd im priznal plnú náhradu trov konania. Priznané trovy konania vedľajším účastníkom na strane žalovanej vo výške 65,65 Eur pozostávajú z trov právneho zastúpenia (z hodnoty 321,44 Eur) za dva úkony právnej pomoci á 24,90 Eur, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, písomné vyjadrenie k žalobe a režijný paušál 1 x 7,81 Eur a 1 x 8,04 Eur. Priznané trovy právneho zastúpenia po 65,65 Eur vedľajším účastníkom na strane žalovanej sú v súlade s vyhláškou č. 555/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a podľa ust. § 149 ods. 1 O. s. p.. je žalobca povinný trovy konania zaplatiť na účet právnych zástupcov vedľajšieho účastníka v 1. a 2.rade JUDr. Jozefa Kempa a JUDr. Vincenta Lechmana.

Proti rozsudku v časti výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajšími účastníkmi podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že vstup dvoch vedľajších účastníkov nemožno považovať za účelný. Nie je možné prijať ani záver súdu, že vedľajší účastníci na strane žalovaného mali vo veci plný úspech. V zmysle ust. § 93 ods. 2 O. s. p. vedľajší účastník sa zúčastňuje konania ako ochranca práv účastníka a zdieľa procesné postavenie účastníka. Úspech a neúspech vedľajšieho účastníka je závislý od úspechu alebo neúspechu účastníka, na strane ktorého vystupuje. Žalovaný nebol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto v celom rozsahu neboli úspešní ani vedľajší účastníci na strane žalovaného. Keďže zo strany vedľajších účastníkov na strane žalovaného došlo k duplicitnej obrane, nie je možné takúto obranu a s ňou spojené trovy konania považovať za účelné. Navrhol rozsudok v napadnutých výrokoch zmeniť, náhradu trov konania vedľajším účastníkom nepriznať a priznať žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 59,14 Eur.

Vedľajší účastník na strane žalovaného Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ podal k odvolaniu písomné vyjadrenie. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdiť a priznať vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 27,13 Eur.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výrokoch o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, t. j. IV. a V. výrok rozsudku (§ 206 ods. 3 O. s. p.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa na účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí.

Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012, tiež Ján Mazák, Ľudovít Šoltýs: Trovy konania v civilnom procese, Mimoriadne vydanie Bulletinu slovenskej advokácie, str. 54, 55, 1997, cit. „Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov (samostatných právnych dôvodov žaloby). V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by ináč mohol byť samostatne uplatnený. Taký prístup by mal nájsť aj vyjadrenie vo výroku o náhrade trov konania.“

Vedľajší účastníci vstúpili do predmetného konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. majú rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom každý koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastníci namietali iba náhradu škody ako modifikovanú zmluvnú pokutu právoplatne judikovanú ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve poukazujúc na ust. § 53a OZ (čl. 47, 52).

Procesná aktivita oboch vedľajších účastníkov súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011). Ide síce o problém zavinenia konania, ale niet dôvodu popierať tento sankčný aspekt aj pri viac-menej svojvoľnom podávaní návrhov na priznanie nedovoleného plnenia.

Súdy už právoplatne judikovali, že je neprijateľné obchádzať neprijateľnú zmluvnú pokutu prostredníctvom inštitútu náhrady škody (porov. veci vedené pred OS Košice - okolie sp. zn. 17C/294/2012, OS Trenčín sp. zn. 27C/11/2013, KS v Prešove sp. zn. 6Co 67/2013). Žalobca evidentne tento stav nerešpektuje. Súd síce nie je viazaný rozhodnutím iného súdu o neprijateľnosti zmluvnej pokuty, je však v demokratickej spoločnosti neakceptovateľné, aby sa tolerovalo recidívne konanie dodávateľa, ktoré obchádza princípy súkromného práva. Zdá sa, že proti recidíve v používaní nekalých obchodných praktík sa nevedú žiadne konania dohľadových orgánov a tak súkromnoprávny inštitút náhrady trov konania (a jeho odradzujúca funkcia) je o to viac významnejší.

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Vedľajší účastníci vstúpili do konania a podľa ich podaní sa sústredili na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľnej a zakázanej neprijateľnej zmluvnej podmienky zmodifikovanej do náhrady škody (porov. C-618/10 Banco Español). Vyjadrili sa k predmetnej právnej veci bez zreteľa na to, že ochranu žalovanej poskytuje tiež vstupom do konania iný vedľajší účastník.

Odvolací súd by sa stotožnil so žalobcom, ak by vedľajší účastníci bránili spotrebiteľa aj pred plnením povinnosti zaplatiť cenu za prijatú službu. O takýto prípad sa ale v predmetnej veci nejedná. Rovnako nejde o prípad, že by vedľajší účastníci mali snahu navyšovať trovy konania spoločnou účasťou v konaní. Ako je z obsahu spisu zrejmé, ich snahou bolo zbaviť spotrebiteľku svojim podaniami účinkov neprijateľnou zmluvnej podmienky v modifikovanej podobe uplatnenej ako náhrada škody. Obrana vedľajších účastníkov bola opodstatnená a žaloba v časti o náhradu škody bola zamietnutá.

Zákonodarcu v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom

zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastníci ako osoba konajúca sama za seba boli z procesného hľadiska plne úspešní, a preto im náhrada trov konania prináleží zo základu, ktorý korešponduje uplatnenej náhrade škody. Nesprávny je názor odvolateľa, že rozhodnutie prvostupňového súdu malo byť založené na posúdení pomerného úspechu žalovanej (§ 142 ods. 2 O.s.p.), ktorý mal byť následne premietnutý aj do pomerného úspechu vedľajšieho účastníka.

Procesný kódex explicitne neupravuje vzťahy ohľadne (ne)možnosti vedľajšieho intervienta nezúčastniť sa konania čo do tej časti pohľadávky, ktorej neodporuje.

Za takéhoto stavu je striktné uplatňovanie § 142 ods. 2 O.s.p. zohľadňujúce formalisticky predmet konania v celom rozsahu na účely trov združenia celkom zjavne nespravodlivé. Vôbec by sa nezohľadnili úspešné úkony združenia, dokonca by mohli vzniknúť až absurdné situácie, kedy by združenie vstúpilo do konania s cieľom podporiť neinformovaného spotrebiteľa v spore pri ochrane v drobnej časti a napriek úspešnému presadeniu spotrebiteľského práva by združenie malo platiť trovy, keďže úspech bol v pomere k neúspechu spotrebiteľa len nepatrný (1% - 99%). Podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa združenie má podporiť a z uvedenej zásady treba vychádzať aj v predmetnej veci.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za v celom rozsahu úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že obaja vedľajší účastníci vstúpili do konania pozostávajúceho z dvoch čiastkových nárokov:

1. z uplatneného nároku na zaplatenie ceny za poskytnuté služby vo výške 259,53 Eur a
2. z uplatňovaného nároku na náhradu škody ako modifikovanú zmluvnú pokutu vo výške 321,44 Eur

s tým, že namietali len uplatnenú náhradu škody. K uvedenému preto prvostupňový súd správne pristúpil tak, že uplatnené nároky sú samostatne žalovateľnými nárokmi (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/11/2011 zo dňa 11.10.2012). Odvolacie námietky žalobcu v tomto smere sú preto nedôvodné.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSŤ/Vašuta uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Postup prvostupňového súdu by bol správny, ak by pri ust. § 142 ods. 1 O. s. p. aplikoval aj § 150 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého, ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Za stavu, ak v predmetnom konaní na strane žalovanej vystupovali dvaja vedľajší účastníci bolo dôvodné znížiť náhradu trov konania v pomere 50 % každému vedľajšiemu účastníkovi. Len takýto postup možno považovať za spravodlivý.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd preto zmenil (§ 220 O. s. p.) rozsudok vo výrokoch o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom tak, že priznal náhradu trov právneho zastúpenia každému vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej po 32,83 Eur.

Priznaná náhrada trov konania vedľajším účastníkom tak neprevýšila trovy za jedno zastúpenie. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že v starších demokraciách dodávatelia prispievajú právnickým osobám zameraným na ochranu práv spotrebiteľov, aby „strážili“ trh pred nekalými praktikami (neprijateľné zmluvné podmienky, nekalé obchodné praktiky). O to viac je dôvod na priznanie nákladov, ktoré takýmto osobám vznikli, ak namietajú nečestnú prax. Súdna moc takto napĺňa cieľ sledovaný v čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Žalobca ani vedľajší účastník na strane žalovanej nebol v odvolacom konaní plne úspešný (pomer úspechu tak u žalobcu, ako aj vedľajšieho účastníka na strane žalovaného je 1/2) a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 2 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.